

LA/Helena Tapio/AN

1.8.1985

1 (2)

Työeläkelaitoksille

VIIDEN VUODEN SUOMESSA ASUMINEN TÄYSITEHOISEN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEEN
EDELLYTYKSENÄ JA ULKOMAISET ELÄKKEET YHTEENSOVITUKSESSA

Eläkelaitoksille lähetettiin yleiskirjeen 16/85 liitteenä hallituksen esitys laeiksi työntekijäin eläkelain, kansaneläkelain 26 §:n ja sairausvakuutuslain 27 §:n muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi. Tasavallan presidentti on vahvistanut esitykset lait 12.7.1985.

Asumisaikavaatimus

Täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen myöntämistä koskeviin edellytyksiin lisättiin vaatimus siitä, että vakuutettu on asunut Suomessa vähintään viisi vuotta ennen työkyvyttömäksi tuloaan. Säännös ei edellytä Suomessa asumista eläketapahtuman sattuessa, vaan huomioon otetaan muukin asumisaika kuin eläketapahtumaa välittömästi edeltänyt. Viiden vuoden aika voi koostua useammasta erillisestä jaksosta. Asumisaika Suomessa selvitetään tarvittaessa väestökirjaviranomaisilta.

Eläketurvakeskus voi päättää, että viiden vuoden asumisaikavaatimuksesta luovutaan, jos vaatimusta on joissakin erityistapauksissa pidettävä kohtuuttomana. Eläkelaitosten tulisikin ottaa yhteyttä Eläketurvakeskukseen toistaiseksi kaikissa niissä tapauksissa, joissa viiden vuoden säännöksen sovellettaminen estäisi eläkkeen myöntämisen täysitehoisena (puh. 1511/Tarja Heinilä-Hannikainen).

Ulkomaisten eläkkeiden huomioon ottaminen yhteensovituksessa

Lainmuutos antaa mahdollisuuden yhteensovitukseen nyt myös silloin, kun TEL 8 §:n 1 ja 5 momentissa tarkoitettua etuutta vastaava etuus maksetaan vieraasta valtiosta. Säännös ei ole pakottava, joten yhteensovitus tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun eläkkeensaajan tiedetään saavan ulkomaista etuutta, joka yhdessä työeläkkeen kanssa johtaisi ylikompensatioon. Eläkelaitos voi tehdä yhteensovituksen uudelleen, kun se saa tiedon mainitusta etuudesta.

Voimaantulo

Lait tulevat voimaan 1.9.1985. Kuitenkin jos vakuutettu on tullut työkyvyttömäksi tätä ennen, ei viiden vuoden Suomessa asumista vaadita täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen edellytyksenä.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITTEITÄ

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 momentti ja 8 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (50/85), sekä *lisätään* 6 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1965, 14 päivänä heinäkuuta 1969, 29 päivänä joulukuuta 1972 ja 7 päivänä tammikuuta 1982 annetuilla laeilla (707/65, 469/69, 934/72 ja 14/82) sekä mainitulla 18 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla, uusi 6 momentti sekä 8 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 20 päivänä syyskuuta 1974, 28 päivänä heinäkuuta 1978, 5 päivänä helmikuuta 1982 ja 4 päivänä maaliskuuta 1983 annetuilla laeilla (749/74, 593/78, 109/82 ja 235/83) sekä mainitulla 18 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla, uusi 9 momentti seuraavasti:

6 §

Jos työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut työttömyysturvalain mukaista ansioita suhteutettua päivärahaa eikä opintovapaalla (273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Mitä edellä tässä momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta vanhuuseläkkeen eikä sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jonka perusteena oleva työkyvyttömyys on alkanut työntekijän 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen, määrää lasket-

taessa, jollei työntekijä ole ollut sanotun iän täyttämisen vuoden aikana tämän lain piiriin kuuluvassa työssä ottaen huomioon kokonaisuudessaan myös sanotun vuoden aikana päättynyt työsuhde yhteensä vähintään neljä kuukautta. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttämisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määräämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on säädetty.

Eriyisestä syystä eläketurvakeskus voi päättää, että työkyvyttömyyseläke määrätään 3 momentissa tarkoitettulla tavalla, vaikkei sanotussa momentissa säädetty asumista koskeva edellytys täyty.

8 §

Yhteensovituksessa voidaan kokonaan tai osittain ottaa huomioon myös 1 ja 5 momentissa tarkoitettua etuutta vastaava vieraasta valtiosta maksettava etuus.

8 a §

Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnetään 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke, elinkorko tai jatkuva korvaus, toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen. Yhteensovituksen johdosta eläkettä vähennetään kuitenkin vain sen verran, että sanotussa momentissa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi, jollei oikeutta tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun eläkkeeseen, elinkorkoon tai jatkuvaan korvaukseen olisi ollut. Sama koskee 8 §:n 5 momentin mukaista yhteensovitusta, jos perhe-eläkkeen saajalle myönnetään mainitun momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu eläke tai jatkuva korvaus. Samoin toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun osaeläkkeenä maksettava työkyvyt-

tömyyseläke muutetaan työttömyyseläkkeeksi tai kun eläkettä tarkistetaan 5 b tai 7 c §:n mukaisesti. Niin ikään toimitetaan 8 §:n 5 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun edunsaajana oleva lapsi täyttää 16 vuotta tai muu edunsaaja kuin 16 vuotta täyttänyt lapsi lakkaa olemasta edunsaajana, jos eläkkeen määrä siten suurenee. Hakemuksesta toimitetaan 8 §:n mukainen yhteensovitus uudelleen, jos siihen vaikuttaneen päivärahan, muun eläkkeen, elinkoron tai jatkuvan korvauksen määrä on olennaisesti muuttunut. Yhteensovitus voidaan toimittaa uudelleen, kun eläkelaitos saa tiedon 8 §:n 9 momentissa tarkoitetusta etuudesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1985.

Tämän lain 6 §:n 3 momentissa säädetty vaatimus Suomessa asumisesta ei koske sellaista työntekijää, joka ennen tämän lain voimaantuloa on saavuttanut oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota määrättäessä otetaan eläkkeeseen oikeuttavana huomioon myös eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava palkka.

Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (51/85), ja

lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 14 päivänä heinäkuuta 1969, 18 päivänä kesäkuuta 1971 ja 7 päivänä tammikuuta 1982 annetuilla laeilla (470/69, 501/71 ja 15/82) sekä mainitulla 18 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla, uusi 7 momentti seuraavasti:

7 §

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut vähintään viisi vuotta Suomessa ja jos hän on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista lähinnä edeltäneen 540 sellaisen päivän aikana, joilta hän ei ole saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapautta, tässä laissa tarkoitettussa työssä ansainnut vähintään 800 markkaa, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka hän työkyvyttömyyden alkamisesta lukien olisi ansainnut eläkeikänsä mennessä. Samoin menetellään, jos naispuolisella työntekijällä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista välittömästi edeltäneen enintään yhdeksän vuoden ajan ollut työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi ja sanottuna aikana on päättynyt ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso, jollei eläkeiän saavuttamiseen jäljellä olevaa aikaa tai sitä vastaavaa ansiota ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista ole luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Edellä sanotun palkan vuotuinen määrä edellytetään samaksi työntekijäin elä-

kelain 9 §:n mukaan korjatuksi markkamääräksi, josta työntekijäin työsuhteen perusteella on keskimäärin suoritettu tämän lain mukainen vakuutusmaksu niinä kalenterivuosina, joina hän tässä laissa tarkoitettussa työssä on ansainnut vähintään 800 markkaa tai, jollei hän minään kalenterivuotena ole ansainnut vähintään sanottua määrää, samaksi kuin mainittu rajamäärä. Ennen 23 vuoden iän täyttämistä ansaitut palkat otetaan kuitenkin huomioon vain, jos ne on ansaittu sinä kalenterivuotena, jona työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma on saatu, tai jona edellä toisessa virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso on päättynyt tahi kolmena sitä välittömästi edeltäneenä kalenterivuotena. Laskettaessa edellä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ei otera huomioon aikaa, jolta työntekijä on ennen eläketapahtumaa välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alkua saanut työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa. Markkamäärän laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Erityisestä syystä eläketurvakeskus voi päättää, että työkyvyttömyyseläke määrätään 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, vaikkei sanotussa momentissa säädetty asumista koskeva edellytys täyty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1985.

Tässä laissa säädetyt markkamäärät vastaavat vuodelle 1962 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Tämän lain 7 §:n 1 momentissa säädetty vaatimus Suomessa asumisesta ei koske sellaista

työntekijää, joka ennen tämän lain voimaantuloa on saavuttanut oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen, jota määrättäessä otetaan eläkkeeseen oikeuttavana huomioon myös eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava palkka.

Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki

kansaneläkelain 26 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 26 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 5 päivänä helmikuuta, 30 päivänä joulukuuta 1982 ja 18 päivänä tammikuuta 1985 annetuilla laeilla (103, 1083/82 ja 53/85), uusi näin kuuluva 5 momentti:

26 §

Lisäosaa määrittäessä voidaan kokonaan tai osittain ottaa huomioon myös 1 momentissa

tarkoitettuja etuuksia vastaava vieraasta valtiosta maksettava jatkuva etuus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1985.

Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki

sairausvakuutuslain 27 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain 27 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (975/81), näin kuuluvaksi:

27 §

Jos vakuutetulla on oikeus saada korvausta sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi muunkin kuin tämän lain nojalla, on hänelle saman työkyvyttömyyden johdosta suoritettava tämän lain mukaista päivärahaa vain sikäli ja siltä osin kuin se ylittää samalta ajalta muun lain nojalla suoritettavan korvauk-

sen. Muun lain nojalla suoritettavaan korvaukseen voidaan kokonaan tai osittain rinnastaa tällaista korvausta vastaava vieraasta valtiosta maksettava etuus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1985.

Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki
maatalousyrittäjien eläkelain 7 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 7 § näin kuuluvaksi:

7 §

Eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan aika, jonka maatalousyrittäjän toiminta tämän lain voimaan tultua on jatkunut ennen eläkeiän saavuttamista, noudattaen kuitenkin soveltuvin osin vastaavasti,

mitä työntekijäin eläkelain 6 §:n 1 ja 3—6 momentissa on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1985.

Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki
yrittäjien eläkelain 6 §:n muuttamisesta
Annettu Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/69) 6 § näin kuuluvaksi:

6 §
Eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan aika, jonka yrittäjän toiminta lain voimaan tultua on jatkunut ennen eläkeiän saavuttamista, noudattaen kuitenkin soveltuvin osin vastaavasti, mitä työn-

tekijäin eläkelain 6 §:n 1 ja 3—6 momentissa on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1985.

Naantalissa 12 päivänä heinäkuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri